

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om förbjudande av energiutvinning ur kol och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen**

*Ärende*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om förbjudande av energiutvinning ur kol och om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (RP 200/2018 rd).

*Beredning i utskott*

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 33/2018 rd).

*Beslut*

Riksdagen har antagit följande lagar:

## **Lag**

### **om förbjudande av energiutvinning ur kol**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### **1 §**

##### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på kraftverk och värmeverk som producerar el eller värme med fasta, gasformiga eller flytande bränslen, och på koldioxidutsläpp som verksamheten i fråga ger upphov till tillämpas lagen om utsläppshandel (311/2011).

#### **2 §**

##### *Förhållande till annan lagstiftning*

Denna lag tillämpas inte när myndigheter utövar befogenheter under undantagsförhållanden med stöd av 2 kap. i beredskapslagen (1552/2011).

Denna lag tillämpas inte heller på kraftverk som har godkänts i det effektreservsystem som avses i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011).

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

Bestämmelser om utsläppsrapportering finns i kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

### 3 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

- 1) *stenkol* bituminöst kol, vars effektiva värmevärde är minst 24 megajoule per kilogram,
- 2) *antracit* den geologiskt sett äldsta och längst utvecklade formen av stenkol, som har en låg halt avdunstande ämnen och ett effektivt värmevärde på cirka 33 megajoule per kilogram,
- 3) *brunkol* den geologiskt sett yngsta formen av kol, som är mindre förkolnat än stenkol men innehåller mer väte och syre och andra avdunstande komponenter, och vars effektiva värmevärde är lägre än 24 megajoule per kilogram,
- 4) *kolbriketter* bitar av bestämd storlek, som tillverkas av stenkol genom tillsättning av bindeämnen,
- 5) *koks* ett bränsle som tillverkas genom torrdestillation av stenkol,
- 6) *halvkoks* en mellanprodukt som uppstår vid tillverkning av koks, där största delen av de avdunstande ämnena har avlägsnats genom torrdestillation men den förkoksade stenkolen inte har omvandlats till fast styckeform,
- 7) *kol* stenkol, antracit, brunkol, kolbriketter, koks och halvkoks,
- 8) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som utövar ett faktiskt bestämmande inflytande över verksamheten i ett kraftverk eller värmeverk.

### 4 §

#### *Myndigheter och deras uppgifter*

Arbets- och näringsministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Energimyndigheten har tillsyn över att denna lag följs och fullgör övriga uppgifter enligt denna lag.

### 5 §

#### *Förbud mot energiutvinning ur kol*

Från och med den 1 maj 2029 är det förbjudet att använda kol som bränsle vid produktion av el eller värme.

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

### 6 §

#### *Tryggande av produktionen av el eller värme vid allvarliga störningar*

Om statsrådet konstaterar att det i landet råder en i 1 § i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) avsedd allvarlig störning som kan jämföras med undantagsförhållanden och som äventyrar produktionen av el eller värme, får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om rätt att avvika från förbudet mot energiutvinning ur kol (*ibruktagningsförordning*). En ibruktagningsförordning får utfärdas för viss tid, dock högst tre månader.

Om en i 1 mom. avsedd allvarlig störning fortsätter får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om en förlängning av rätten att avvika från förbudet mot energiutvinning ur kol (*förlängningsförordning*). En förlängningsförordning får utfärdas för viss tid, dock högst tre månader åt gången.

När en i 1 mom. avsedd allvarlig störning är över ska en gällande ibruktagnings- eller förlängningsförordning upphävas.

### 7 §

#### *Tryggande av leveranssäkerheten för värme*

Värmeproducenter kan hos Energimyndigheten ansöka om tillstånd att avvika från förbudet mot energiutvinning ur kol för att trygga leveranssäkerheten för värme. Ansökan ska innehålla en behövlig utredning för bedömning och avgörande av ärendet.

Energimyndigheten kan bevilja tillståndet om det finns risk för att leveranssäkerheten i värmeproduktionen äventyras på grund av onormala och oförutsedda förhållanden som inte kunnat påverkas av värmeproducenten och vilkas följder värmeproducenten inte har kunnat undvika trots iakttagande av aktsamhet och trots korrigerande åtgärder som värmeproducenten utan dröjsmål har vidtagit.

Tillståndet ska förenas med ett villkor om den maximala mängden kol som får användas som bränsle trots förbudet mot energiutvinning ur kol. Den tillåtna mängden under ett kalenderår kan motsvara högst 10 procent av värmeproducentens genomsnittliga årliga bränsleanvändning beräknat utifrån de fem senaste kalenderåren. Tillståndet ska dessutom förenas med andra behövliga villkor om andra omständigheter som är nödvändiga med avseende på allmänt eller enskilt intresse och som har samband med uppfyllandet av förutsättningarna för tillståndet.

Närmare bestämmelser om ansökans innehåll och om utredningar som behövs för tillståndsprövningen och som ska fogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 8 §

#### *Provanvändning för tryggande av leveranssäkerheten för värme*

För att säkerställa att maskiner och anläggningar fungerar i situationer som avses i 7 § får kol användas som bränsle i ett värmeverk högst 100 timmar per kalenderår.

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

### 9 §

#### *Rätt att få information*

Energimyndigheten har rätt att för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag få utsläppsrapporter och andra behövliga uppgifter av verksamhetsutövaren.

Energimyndigheten har också rätt att trots sekretessbestämmelserna från andra myndigheter och övriga aktörer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter få sådana för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag nödvändiga uppgifter om omständigheter som gäller verksamhetsutövaren vilka är av väsentlig betydelse för bedömningen av verksamhetsutövarens användning av bränslen i produktionen av el eller värme.

### 10 §

#### *Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet*

Energimyndigheten får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som erhållits i samband med skötseln av uppgifter som avses i denna lag till

- 1) åklagaren och polisen för förhindrande och utredning av brott,
- 2) Skatteförvaltningen för verkställande av beskattning och skattekontroll,
- 3) arbets- och näringsministeriet för beredning och verkställande av de energi- och klimatpolitiska målen eller för vidareförmedling till ett behörigt organ inom Europeiska unionen eller något annat organ inom unionen, om detta förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning eller enligt någon annan förpliktelse som har samband med Finlands medlemskap i Europeiska unionen.

### 11 §

#### *Myndighetens inspektionsrätt*

Energimyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler och områden i verksamhetsutövarens besittning, om detta är behövligt med tanke på den tillsyn som avses i denna lag, samt att utföra inspektioner i dessa och vidta andra tillsynsåtgärder som krävs. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) följas. Vid en inspektion får även företrädare för andra myndigheter vara närvarande. Tillsynsåtgärderna får dock inte omfatta inspektioner eller andra tillsynsåtgärder i utrymmen som används för boende av permanent natur.

Verksamhetsutövaren ska bistå Energimyndigheten vid utförandet av en inspektion. Verksamhetsutövaren ska på begäran lämna den tjänsteman som utför inspektionen alla de dokument och registreringar i sina datasystem, och ge tillträde till anordningar och anläggningar, som kan vara relevanta för tillsynen över efterlevnaden av denna lag. Den tjänsteman som utför inspektionen har rätt att avgiftsfritt få kopior av de handlingar som granskas och utskrifter av registreringar i datasystem.

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

### 12 §

#### *Åtgärder vid förseelser eller försummelser*

Energimyndigheten kan

1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad bestämmelse eller föreskrift att fortsätta med eller upprepa ett förfarande som bryter mot bestämmelserna eller föreskrifterna, och

2) ålägga den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad bestämmelse eller föreskrift att fullgöra sin skyldighet.

Beslut som Energimyndigheten har fattat med stöd av 1 mom. ska iakttas även om det överklagas, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

Energimyndigheten får förena ett förbud eller föreläggande som den utfärdar med stöd av denna lag med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Bestämmelser om vite och om hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

### 13 §

#### *Påföljdsavgift*

Om en verksamhetsutövare använder kol som bränsle i strid med denna lag, ska Energimyndigheten påföra verksamhetsutövaren en påföljdsavgift. Påföljdsavgiften påförs verksamhetsutövaren utifrån den mängd kol som denna använt i strid med denna lag. Påföljdsavgiften är 30 euro per gigajoule. Påföljdsavgiften ska påföras inom tre år från det att Energimyndigheten har fått kännedom om att kol har använts som bränsle på ett sätt som strider mot denna lag.

Påföljdsavgiften påförs oberoende av en sådan tillståndsansökan som avses i 7 §. Om Energimyndigheten beviljar tillstånd att avvika från förbudet mot energiutvinning ur kol för att trygga leveranssäkerheten för värme kan Energimyndigheten samtidigt bestämma att en del av den påföljdsavgift som följer av 1 mom. inte ska påföras, om det med tanke på omständigheterna är oskäligt att påföra full påföljdsavgift.

### 14 §

#### *Ändringssökande*

Ändring i beslut som har fattats av Energimyndigheten med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos marknadsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om behandlingen av mål och ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013). Ändring i marknadsdomstolens beslut får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Marknadsdomstolens beslut ska trots besvär iakttas, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Energimyndigheten har rätt att genom besvär söka ändring i ett sådant beslut av marknadsdomstolen genom vilket marknadsdomstolen har upphävt eller ändrat myndighetens beslut.

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

### 15 §

#### *Avgifter*

Bestämmelser om de allmänna grunderna för när Energimyndighetens prestationer enligt denna lag är avgiftsbelagda och om de allmänna grunderna för storleken av de avgifter som tas ut för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

### 16 §

#### *Indrivning av påföljdsavgifter och andra avgifter*

Påföljdsavgifter enligt denna lag samt andra avgifter och kostnader är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

### 17 §

#### *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 20 .

---

## **Lag**

### **om ändring av 1 kap. 2 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 1 kap. 2 § 2 mom. 3 punkten och  
*fogas* till 1 kap. 2 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1495/2016, en ny 4 punkt som  
följer:

## Riksdagens svar RSv 275/2018 rd

1 kap.

### Allmänna bestämmelser

2 §

#### *Konkurrens- och tillsynsärenden*

-----  
Marknadsdomstolen handlägger som konkurrens- och tillsynsärenden också följande ärenden som hör till dess behörighet:  
-----

3) besvär över Energimyndighetens beslut enligt 21 § 3 mom. i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011),

4) besvär över Energimyndighetens beslut enligt lagen om förbudande av energiutvinning ur kol ( / ).

Denna lag träder i kraft den

\_\_\_\_\_  
20 .  
\_\_\_\_\_

Helsingfors 27.2.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare